

Hanzehogeschool Groningen

Opleiding tot Verpleegkundige en AD-programma Praktijkondersteuner in de Zorg

Beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bachelor Opleiding tot Verpleegkundige van Hanzehogeschool Groningen. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Hanzehogeschool Groningen is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2012 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

Het visitatiebezoek heeft plaatsgevonden op 8 en 9 mei 2012.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. R. Heijnen (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw drs. Y. Heijnen-Kaales MBA (domeindeskundige)

Mevrouw H.A.M. Groenendaal (domeindeskundige)

De heer L.R.J. Kerkhofs (studentlid)

De heer P. van Achteren BLL, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2012*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

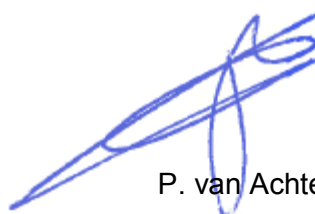
Utrecht, september 2012

Panelvoorzitter

drs. R. Heijnen

Panelsecretaris

P. van Achteren BLL

Samenvatting

Het panel beoordeelt de opleiding tot Verpleegkundige van de Hanzehogeschool Groningen in haar geheel als **voldoende**. De Associate Degree Praktijkondersteuner in de Zorg wordt eveneens als **voldoende** beoordeeld.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding tot verpleegkundige van de Hanzehogeschool Groningen formuleert de eindkwalificaties van de opleiding in de vorm van vijf beroepsrollen en twaalf kerncompetenties. De opleiding sluit daarmee aan bij het landelijk en internationaal profiel dat voor de bachelor verpleegkundige is vastgesteld. De competenties vertegenwoordigen het bachelorniveau, hetgeen is aangetoond door de relatie aan te duiden met de Dublin descriptoren. De opleiding kent drie uitstroomprofielen: Algemene Gezondheidszorg (AGZ), Maatschappelijke Gezondheidszorg (MGZ), en Geestelijke Gezondheidszorg en Verstandelijk Gehandicapten Zorg (GGZ/VGZ). Deze profielen zijn overeengekomen met de andere achttien opleidingen tot verpleegkundige. Voor de Associate Degree Praktijkondersteuner in de Zorg gelden de kerncompetenties vanuit de beroepsrollen op niveau B. De opleiding heeft als doelstelling een tweeledige profilering geformuleerd. Ten eerste streeft de opleiding naar het afleveren van een beroepsbeoefenaar op bachelorniveau die in staat is het gezond ouder worden te bevorderen, bedreigingen daarvan te analyseren en activiteiten hierop af te stemmen in het kader van *Healthy Ageing*. De tweede profileringsambitie van de opleiding is *Internationalisering*. De opleiding heeft als doel dat de beroepsbeoefenaar is opgeleid voor de nationale en internationale arbeidsmarkt en multiculturele samenleving in het kader van internationalisering. De opleiding hanteert diverse borgingsinstrumenten om blijvend aansluiting te realiseren tussen de eisen vanuit de beroepspraktijk en de doelstellingen van de opleiding.

Het panel komt op basis van voorgaande overwegingen tot het oordeel **goed** voor de bacheloropleiding en **goed** voor het AD-programma.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

De opleiding biedt een voldoende samenhangende leeromgeving. Er is sprake van een duidelijke relatie vanuit de eindkwalificaties naar de inhoud van het programma. De opleiding heeft hiertoe de beroepsrollen en kerncompetenties adequaat uitgewerkt naar beroepsproducten en beroepsdiensten (inclusief kwaliteitscriteria). Onderdeel van de uitwerking is een indeling naar beheersniveau (A, B en C) die vanaf het propedeusejaar tot en met de afstudeerfase door studenten wordt doorlopen. Het programma biedt de benodigde kennis en kunde en integratie hiervan om goed gevolg te kunnen geven aan de beschreven beroepsproducten en -diensten. De benodigde kennis over de relevante vakgebieden wordt aangereikt vanuit de conceptuele leerlijn. Daarnaast functioneert een vaardighedenlijn, een integrale leerlijn en een praktijklijn. In het onderwijsprogramma is specifieke aandacht voor wetenschappelijke praktijkvoering (onderzoeklijn).

Het panel merkt op dat de vormgeving van het programma voldoet. De oriëntatie op/in de beroepspraktijk in het eerste jaar kan versterkt worden.

De kwaliteit van het personeel en de kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen dragen bij aan een samenhangende leeromgeving waarin studenten de mogelijkheid wordt geboden de beoogde eindkwalificaties te behalen.

Het AD-programma loopt voor 75 procent gelijk met het bachelorprogramma. Zelfde principes en uitgangspunten worden gehanteerd bij het vormgeven en uitvoeren van het onderwijs. Het programma is afwijkend van de bachelor in het vierde semester van het tweejarig traject. In deze periode werken de studenten aan het ontwikkelen van hun afstudeerproducten.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende** voor standaard 2, voor zowel de bacheloropleiding als het AD-programma.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsen en beoordelen. Er zijn voldoende borgingsinstrumenten die de garantie moeten bieden dat er goed getoetst wordt. Bij de bestudering van toetsen en beoordeling is dat ook zichtbaar. De examencommissie geeft zorgvuldig en serieus invulling aan haar vernieuwde (wettelijke) verantwoordelijkheden. In toenemende mate vormt de commissie zich een beeld van de inhoudelijke kwaliteit van het onderwijs. De wijze waarop de commissie zich ontwikkelt en reeds invulling geeft aan haar rol wordt positief beoordeeld.

Het toetsplan van de opleiding is zeer gedegen opgezet en uitgewerkt. De aansluiting met de inhoud van het onderwijs is expliciet aanwezig en er is een opbouw herkenbaar in niveau naar mate de opleiding vordert. Er is een duidelijk koppeling tussen de leerlijnen die de opleiding hanteert als vormgevingsconcept en de toetsvormen.

Uit de opzet van de opleiding volgt dat studenten in de perioden U2 (praktijkleerperiode) en U3 (praktijkgericht onderzoek of systematisch literatuuronderzoek) laten zien over de beoogde eindkwalificaties te beschikken. De student geeft een weerslag van de realisatie van de competenties op niveau C in het portfolio. Een criteriumgericht interview (CGI) op basis van dat portfolio vormt de afronding van de U2. Bij de examinatoren is het werkveld vertegenwoordigd, hetgeen positief wordt gewaardeerd. Voorts wordt de vorm geschikt geacht om het niveau van de studenten goed te bepalen.

Daarnaast laten studenten in U3 zien in staat te zijn over het bachelorniveau te beschikken. Daarin werken studenten aan een praktijkgericht onderzoek. Dit kan een kwantitatief- en/of kwalitatief onderzoek zijn of een systematische literatuurstudie dat zijn weerslag heeft in een bachelorscriptie. De werken worden positief beoordeeld. Hoewel over enkele onderdelen opmerkingen worden gemaakt, wordt geconstateerd dat de opleiding de grens tussen voldoende en onvoldoende adequaat bewaakt. Er is waardering voor veel werken waarin de studenten een (soms innovatieve) overdraagbare bijdrage leveren aan de praktijk. Studenten laten zien gestructureerd te kunnen werken en doorlopen noodzakelijk stappen voor een gedegen onderzoek. Er is ook een groep studenten die zichtbaar meer moeite heeft met het doen van (praktijkgericht) onderzoek. De inspanningen van studenten om tot resultaten te komen wordt herkend, maar er zijn verbetermogelijkheden als het gaat om het onderbouwen van conclusies en de mate waarin deze valide en betrouwbaar tot stand komen. Soms ligt de oorzaak hiervan al besloten in een goedgekeurd onderzoeksvoorstel. Tevens maakt het panel opmerkingen in het licht van de verbeterfunctie over het beoordelen van de individuele bijdrage en het vastleggen van argumentatie voor oordelen in de beoordelingsformulieren.

Het panel komt voor standaard 3 tot het oordeel **voldoende** voor de bacheloropleiding tot verpleegkundige.

De Associate Degree wordt afgesloten gedurende het laatste half jaar van de opleiding. De afstudeerproducten bestaan uit een draaiboek van een spreekuur en een preventieproject dat zich richt op een bepaalde risicogroep voor de praktijk. Het laatste semester wordt afgesloten met een portfolio-assessment met criteriumgericht interview, net als bij de bachelorvariant. Het panel concludeert dat het AD-niveau herkenbaar is in de bestudeerde dossiers en ook blijkt uit de tevredenheid van bijvoorbeeld de directe werkgevers. Het panel merkt, in aansluiting bij opmerkingen over de bachelorvariant, dat de opleiding nog sterker moet sturen op het zichtbaar maken van de bijdragen van de individuele studenten aan hun eindwerk. Tevens merkt het panel op dat het werken vanuit de vastomlijnde opdracht tot het ontwikkelen van een draaiboek, zorgt voor een veelheid aan gelijksoortige werken. Het panel komt voor standaard 3 tot het oordeel **voldoende** voor de Associate Degree.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	16
	Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten	25
3	Eindoordeel over de opleiding	29
4	Aanbevelingen	31
5	Bijlagen	33
	Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding	35
	Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma	37
	Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	39
	Bijlage 4: Bezoekprogramma	43
	Bijlage 5: Bestudeerde documenten	49
	Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	51
	Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid	53

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Opleiding tot Verpleegkundige
2. Registratienummer opleiding in CROHO	34560
3. Oriëntatie en niveau	hbo; bachelor
4. Aantal studiepunten	240 EC
5. Varianten	Voltijd, deeltijd en duaal
6. Locatie	Groningen
7. AD-programma*	Praktijkondersteuner in de Zorg
8. Registratienummer AD in CROHO	80025
9. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 27 april 2006 Besluit NVAO: 19 april 2007
10. Code of conduct	Is door de Hanzehogeschool ondertekend

*) Associate Degree

Administratieve gegevens van de instelling

11. Naam instelling	Hanzehogeschool Groningen
12. Status instelling	Bekostigd
13. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	In afwachting van commissieadvies op moment visitatiebezoek. Bij oplevering rapportage: positief onder voorwaarden.

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Voltijd	Instroom	Uitval eerste jaar ho	Uitval herinschrijvers	Rendement herinschrijvers
2005	245	24,9%	20%	75%
2006	263	27,4%	26%	67%
2007	294	37,8%	16%	-
2008	274	29,2%	28%	-
2009	276	27,9%	23%	-
2010	357	34 %	-	-

Duaal*	Instroom	Uitval tijdens duaal traject	Rendement
2007-2009	19	15,7%	73,7%
2009-2010	16	31,2%	68,8%
2010-2012	23	-	-

* Studenten kunnen vanaf het derde studiejaar instromen in het duale traject. Om die reden wordt hier het uitvalpercentage gedurende het duale traject gepresenteerd. De studenten die overgaan naar een duaal traject worden bij de voltijd als uitvaller geregistreerd. Voor bovenstaande overzichten heeft de opleiding deze cijfers gecorrigeerd.

Deeltijd	Instroom	Uitval eerste jaar ho	Uitval herinschrijvers	Rendement
2005	36	30,6%	36%	60%
2006	46	45,7%	24%	64%
2007	24	33,3%	37%	-
2008	18	33,3%	42%	-
2009	12	41,7%	14%	-
2010	36	30,6%	-	-

Ad	Instroom	Uitval	Rendement
2007	25	36,0%	64%
2008	12	33,3%	67%
2009	16	25,0%	75%
2010	18	33,3%	67%*

* Maximaal te behalen diplomarendement

Gerealiseerde student-docentratio

De opleiding berekent de student-docentratio vanuit haar totale populatie studenten en docenten. Er is geen uitsplitsing beschikbaar per variant van de opleiding en in de berekening is ook de studentpopulatie en omvang team MANP meegenomen: Student-docentratio is 23,01 (63,35 fte op 1458 studenten).

Tabel contacturen

Contacturen*	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4
Voltijd	20 uren	16 uren	6 uren en terugkomdag	8 uren
Deeltijd	6 uren	6 uren	6 uren	6 uren
Duaal	6 uren	6 uren	6 uren	6 uren
Associate Degree	6 uren	6 uren		

* Contacturen: Het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacttijd, voor ieder jaar van de opleidingen.

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Beroepsrollen en competenties

De Academie voor Verpleegkunde (AvV) hanteert als definitie van het beroep een omschrijving van de International Council of Nurses (ICN, 2010): *“Nursing encompasses autonomous and collaborative care of individuals of all ages, families, groups and communities, sick or well and in all settings. Nursing includes the promotion of health, prevention of illness, and the care of ill, disabled and dying people. Advocacy, promotion of a safe environment, research, participation in shaping health policy and in patient and health systems management, and education are also key nursing roles.”*

Het beroepsprofiel van de verpleegkundige beschrijft de gemeenschappelijke kern van het verpleegkundig beroep. Het beroepsprofiel gaat in op het instrumenteel, technisch, en praktisch handelen en is van toepassing op alle werkvelden. In het profiel worden drie verpleegkundige taken beschreven: zorgvraaggebonden taken, organisatiegebonden taken, en professiegebonden taken. Vanuit deze taken zijn de verpleegkundige rollen zorgverlener, regisseur, ontwerper, coach en beroepsbeoefenaar gevormd, die gerangschikt worden naar de domeinen: zorg, organisatie van zorg, het beroep. In het Landelijk Opleidingen Overleg hbo-Verpleegkundige (LOOV) zijn de vijf centrale rollen van de verpleegkundige vastgesteld inclusief daarbij behorende twaalf kerncompetenties (zie bijlage 1). De opleiding heeft op basis van de beroepsrollen en kerncompetenties haar curriculum ingericht. Het panel heeft in het beroepsprofiel van de opleiding deze vijf beroepsrollen en de twaalf kerncompetenties herkenbaar als eindkwalificaties herkend. De eindkwalificaties zijn naar oordeel van het visitatiepanel inhoudelijk relevant voor het opleidingsdomein.

De opleiding Verpleegkunde van de Hanzehogeschool kent drie uitstroomprofielen, te weten: Algemene Gezondheidszorg (AGZ), Maatschappelijke Gezondheidszorg (MGZ), en Geestelijke Gezondheidszorg en Verstandelijk Gehandicapten Zorg (GGZ/VGZ). Deze profielen zijn overeengekomen met de andere achttien opleidingen tot Verpleegkundige.

Niveau van de competenties

De competenties kennen een opbouw in moeilijkheidsgraad van niveau A naar niveau C. Niveau C beschrijft het eindniveau, dit is hbo-bachelorniveau. Voor het bepalen van de competentieniveaus zijn door de opleiding beschrijvingen opgesteld. Niveau A vertegenwoordigt het beroepsmatig handelen aan de hand van eenvoudige problemen/casussen. Het gaat hierbij om (1) reproductief handelen, (2) het herkennen van en inzicht hebben in de algemene principes, methoden en begrippen, en (3) toepassing van begripmatige kennis bij richtlijnen en opdrachten. Bij niveau B gaat het om beroepsmatig handelen aan de hand van complexere situaties, ook direct in de praktijk. Productief handelen (1), toepassing van methoden (2) en toepassing van kennis en inzicht in uiteenlopende beroepssituaties (3) zijn hierbij de kernaspecten. Voor het eindniveau geldt dat de student in staat moet zijn tot proactief en innovatief handelen (1) en (2) tot het toepassen van kennis en inzicht op dusdanige wijze, dat dit herkenbaar en beargumenteerd in het handelen naar voren komt, gebaseerd op wetenschappelijke kennis en klinische expertise. Het niveau C wordt gekenmerkt door het zelfstandig toepassen van kennis en beroepsmatig handelen in complexe en onvoorspelbare situaties. Het panel is positief over deze niveau-indeling en merkt op dat het een goed bruikbaar instrument is om de positie van de bachelor ten opzichte van de Associate Degree te onderscheiden.

Bij het opstellen van de beroepsrollen en de kerncompetenties zijn de Dublin descriptoren en de HBO-kwalificaties gebruikt als algemeen kader voor het professionele bachelorniveau. De relatie tussen de Dublin descriptoren, de HBO-kwalificaties en de beroepsrollen met de kerncompetenties heeft de opleiding in een tabel weergegeven. Deze informatie is onder meer onderdeel van het OER (Onderwijs- en Examenreglement) en de startnotitie Toetsbeleid. Het panel herkent in doelstellingen van de opleiding het beoogde bachelorniveau. De match die de opleiding heeft gemaakt met de Dublin descriptoren en de HBO-kwalificaties is overzichtelijk en toont het bachelorniveau van de competenties aan.

‘Groningse’ profilering

Als ambitie formuleert de opleiding om bij te dragen aan de kennisontwikkeling van de beroepsbeoefenaar en kenniscirculatie in het werkveld, waarbij een tweeledige profilering wordt nagestreefd. Ten eerste streeft de opleiding naar het afleveren van een beroepsbeoefenaar op bachelorniveau die in staat is het gezond ouder worden te bevorderen, bedreigingen daarvan te analyseren en activiteiten hierop af te stemmen in het kader van *Healthy Ageing* (beroepsrollen Ontwerper, Coach en Beroepsbeoefenaar). De ambities van het lectoraat Verpleegkundige Innovatie en Positionering (VIP) is de bijdrage van verpleegkundigen aan *Healthy Ageing* te profileren in het onderwijsprogramma en in het *Healthy Ageing* Netwerk Noord Nederland (HANNN). De tweede profileringsambitie van de opleiding is *Internationalisering*. De opleiding heeft als doel dat de beroepsbeoefenaar is opgeleid voor de nationale en internationale arbeidsmarkt en multiculturele samenleving in het kader van internationalisering (beroepsrol Zorgverlener, Regisseur en Beroepsbeoefenaar). De opleiding neemt daartoe deel aan het Europees Tuning-project, waarbinnen afstemming plaatsvindt over de verpleegkundige competenties. Tevens zijn er diverse internationale samenwerkingsverbanden die aan deze profileringsambitie bijdragen.

Zo heeft de opleiding nauwe en systematische samenwerking met Duitse ziekenhuizen (Oldenburg en Regensburg) en participeert de opleiding binnen het Florence-network. Het panel herkent in het programma en in de beleving de ambities wel terug, maar is van oordeel dat de zichtbaarheid richting studenten en externen nog versterkt kan worden.

Borgingsinstrumenten

Het niveau en de beroepsgerichtheid van de eindkwalificaties worden intern en extern geborgd. De externe borging vindt onder meer plaats vanuit de werkveld adviescommissie (WAC), bestaande uit werkgevers en leden van het managementteam. In de WAC zijn de verschillende werkvelden vertegenwoordigd. De WAC vergadert drie maal per jaar. In de WAC worden trends in de zorg besproken en waar nodig wordt het curriculum aangepast na afweging tussen regionale en nationale ontwikkelingen. Tweejaarlijks wordt door de opleiding een werkgeversonderzoek georganiseerd. Externe borging vindt voorts plaats doordat de opleiding door werkbegeleiders, praktijkopleiders en leidinggevenden vanuit de zorginstellingen van feedback wordt voorzien, onder andere vanuit de contacten die er zijn door de stage. Jaarlijks organiseert de AvV een werkveldconferentie met een specifiek thema. Mogelijke verbeterpunten voor de opleiding worden geïnventariseerd en zo nodig en mogelijk geïmplementeerd. In 2011 stond de conferentie in het teken van de opvolging van de conferentie S-factor, waarbij het gaat om een succesvolle leerloopbaan.

Intern wordt het niveau en beroepsgerichtheid van de eindkwalificaties geborgd door de inzet van verschillende commissies. De opleiding heeft een examencommissie, een toetscommissie, een toelatingscommissie, een opleidingscommissie en een curriculumcommissie ingericht die vanuit verschillende perspectieven en op verschillende niveaus de inhoud, het niveau en de organisatie van de opleiding in brede zin waarborgen. Het panel is positief over de borgingsmechanismen die de opleiding inzet om haar doelstellingen, maar ook het programma, actueel te houden.

AD-programma Praktijkondersteuner in de Zorg

Bij de AvV is een Associatie Degree ontwikkeld met als titel Praktijkondersteuner in de zorg. Mbo-opgeleide doktersassistenten worden opgeleid tot praktijkondersteuner die volgens de NHG-standaarden middelcomplex zorg mogen verlenen. Een praktijkondersteuner kan een van oorsprong verpleegkundige zijn of een doktersassistent. Praktijkondersteuners kunnen chronische patiënten begeleiden omdat men competent is in het uitvoeren van (meest protocollaire) zorg aan mensen met diabetes, COPD en hart- en vaatziekten.

Om de taken uit te voeren dient de praktijkondersteuner te beschikken over de volgende competenties:

- Het methodisch kunnen werken gebaseerd op verpleegkundige en geneeskundige methodiek en het verlenen van medisch technische zorg.
- Het beschikken over goede gespreksvaardigheden en kennis van kwaliteitsmanagement, organisatiekunde, agogische processen, psychologie, psychiatrie, wet- en regelgeving en geneeskunde.

- Het geven van patiëntvoorlichting, het ontwikkelen van draaiboek, richtlijn, protocol en inhoudelijk programma, het verlenen van psychologische zorg en het organiseren en uitvoeren van het eigen spreekuur.

Aansluitend bij de competenties en opbouw in niveau dient de praktijkondersteuner de kerncompetenties vanuit de beroepsrollen te beheersen op niveau B. Niveau C is het bachelorniveau. Het panel is positief over de zorgvuldige, passende uitwerking van de doelstellingen voor het AD-programma.

Overwegingen en conclusie

De eindkwalificaties van de opleiding zijn geformuleerd in de vorm van vijf beroepsrollen en twaalf kerncompetenties. De opleiding sluit daarmee aan bij het landelijk en internationaal profiel dat voor de bachelor verpleegkundige is vastgesteld. De competenties vertegenwoordigen het bachelorniveau, hetgeen is aangetoond door de relatie aan te duiden met de Dublin descriptoren. Het panel is voorts positief over de borgingsinstrumenten die de opleiding gebruikt om blijvend aansluiting te realiseren tussen de eisen vanuit de beroepspraktijk en de doelstellingen. Het panel merkt op dat zichtbaarheid voor studenten en externen van de profilering nog versterkt kan worden.

Het panel komt op basis van voorgaande overwegingen tot het oordeel **goed** voor de bacheloropleiding en **goed** voor het AD-programma.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Inhoud van het programma

De basis van het programma is neergelegd in de volgende tabel:

Jaar 1 en 2	Jaar 3	Jaar 4
Niveau A en B	Niveau B	Niveau C
Oriënteren en Reflecteren	Verdiepen en Toepassen	Specialiseren, Integreren, Professionaliseren en Praktijk Onderzoek

Voor alle varianten geldt het eerste studiejaar oriënterend en reflecterend is; de student werkt aan alle beroepscompetenties binnen de uitstroomprofielen. Aan het eind van het jaar volgt een bindend studieadvies (BSA). Ook het tweede studiejaar is oriënterend en reflecterend van aard op de keuze van het uitstroomprofiel. Naast een semester theorie, bestaat het tweede jaar uit een half jaar praktijkleren. Studenten kiezen een uitstroomprofiel in het tweede semester van het tweede jaar.

Vanaf het derde studiejaar volgen de studenten het gekozen uitstroomprofiel. (AGZ, GGZ/VGZ of MGZ). Daarin verwerven de studenten alle beroepscompetenties op hbo-niveau in de context van het profiel. In het vierde vindt bovendien een praktijkgericht onderzoek plaats, waarin studenten een (praktijk)onderzoeksvraag uitwerken (zie standaard 3).

Het eerste studiejaar van alle varianten bestaat uit vier theorieblokken van ieder tien weken. Het tweede studiejaar omvat twee theorieblokken van ieder tien weken en een semester dat in de praktijk doorgebracht wordt. Het onderwijs in de theorieblokken is georganiseerd rond thema's. Ter illustratie: in het tweede blok van het eerste jaar is het thema: *Zorg, hoe plan je dat?* In dit blok verdiept de student zich in de zorgtrajecten voor patiënten in de AGZ. Met behulp van casuïstiek die acute, chronische, preventieve en intensieve zorg betreft, leert de student om het traject vanuit de thuissituatie, de klinische zorg en de nazorg daarvan in kaart te brengen. In de context maakt de student kennis met internationale aspecten door multiculturele casuïstiek, *healthy ageing* en door oog te hebben voor de omgeving van de patiënt. De genoemde casuïstiek vormt de basis voor het aanleren van communicatieve en verpleegtechnische vaardigheden.

In het curriculum heeft de opleiding specifieke aandacht voor de onderwerpen Healthy Ageing en Internationalisering, zo heeft het panel gezien. In het curriculum werken studenten aan bijpassende beroepsproducten en -diensten, zoals een preventieplan en patiëntenvoorlichting. Op de boekenlijst zijn titels opgenomen waarin studenten onder andere concepten op het gebied van preventie, gezondheidsvoorlichting en gedragsbeïnvloeding, -verandering en -behoud, advies en zelfmanagement bestuderen. De opleiding noemt in het kader van Healthy Ageing als verbeterpunt de ontwikkeling van het onderwijs over Gezonde Leefstijl van kwetsbare groepen waarbij een multidisciplinaire aanpak meer effectief is gebleken. De AvV heeft voorts geparticipeerd in een ontwikkelgroep voor een minor Healthy Ageing. Studenten kunnen in het derde - of vierde studiejaar die minor volgen. In multidisciplinair samengestelde projectgroepen werken studenten aan een opdracht over ouderen die verstrekt is door externe opdrachtgevers zoals een zorginstelling of het lectoraat Transparante Zorgverlening. Naast het werken aan projecten wordt theorie over ouder worden aangeboden. In een training vaardigheden ligt de focus op het voeren van een gesprek met een oudere. Hoewel het panel constateert dat er in het programma aandacht is voor de onderwerpen van profilering, is zij van oordeel dat de herkenbaarheid van de profilering in het programma versterkt kan worden (zie standaard 1).

In de opleiding is sprake van toenemende complexiteit in de beroepssituaties. De kerncompetenties en de beroepsrollen worden gekoppeld aan casussen en opdrachten die in de loop van de studiecomplexer worden. De moeilijkheidsgraad wordt bepaald door de mate waarin de volgende factoren voorkomen: medische en psychosociale contextfactoren, aanwezigheid van standaardoplossingen voor het vraagstuk, het al dan niet kunnen toepassen van protocollen en richtlijnen, en integratie van verschillende rollen van de verpleegkundige. Naast de toename van complexiteit in de loop van de studie, staat de toenemende zelfsturing door de student en afnemende begeleiding door de docent.

Relatie tussen de beoogde eindkwalificaties en de inhoud van het programma

De AvV heeft de vijf centrale rollen met de twaalf kerncompetenties uitgewerkt in beroepsdiensten en -producten. Ten aanzien van alle diensten en producten is beschreven op welke manier studenten verantwoording moeten afleggen over hun professionele gedrag. De beschreven diensten en producten gelden voor de hele opleiding, vanaf het propedeusejaar tot en met de afstudeerfase. Het beheersingsniveau van de competenties (niveau A, B, of C) zijn per studiejaar verschillend. Studenten krijgen per studiejaar feedback op de voortgang in de mate van beheersing van de competenties die noodzakelijk zijn om een beroepsproduct en -dienst uit te voeren. In het document *Beroepsproducten & Beroepsdiensten en bijbehorende kwaliteitscriteria* heeft de opleiding inzichtelijk vastgelegd hoe de producten en diensten voortkomen uit de kerncompetenties vanuit het landelijke profiel. Het panel heeft waardering voor deze zorgvuldige uitwerking.

Kennis en kunde

De opleiding heeft bij de vormgeving van het onderwijsprogramma gebruik gemaakt van leerlijnen (zie verder vormgeving programma). In de conceptuele leerlijn verwerven de studenten kennis vanuit theorieën die nodig zijn voor het uitvoeren van beroepsdiensten en -producten in het kader van de integrale leerlijn. De theorie wordt geïntegreerd vanuit diverse vakgebieden aangeboden. In het eerste jaar beslaat de conceptuele leerlijn in de eerste drie blokken zes EC per blok. Naar gelang de opleiding vordert, neemt het aantal EC af ten gunste van de integrale leerlijn en het leren in de praktijk. In de studiegids informeert de opleiding de studenten over de inhoud van de te volgen thema's. Daarbij geeft de opleiding ook aan welke literatuur gebruikt wordt. Het panel heeft de te bestuderen literatuur bekeken en is positief over het niveau dat hieruit spreekt. Studenten nemen relevante theorie tot zich. Binnen *Theorie MGZ periode 1* komen de verpleegkundige visies/metaparadigma's aan de orde die van belang zijn om zicht te krijgen op de rol en bijdrage van verpleegkunde bij de instandhouding van gezondheid. Belangrijk hierbij is een aantal uitgangspunten van de zogenaamde Public Health. In de module *Theorie AGZ 2* wordt theorie aangereikt betreffende verpleegkundige methodiek, cognitie en perceptie van ziekte, opvoedingssituatie en zien zijn, zelfbeschikking en ethiek. Voorts wordt ingegaan op de organisatie van een ziekenhuis en zorgverlening en de daar voorkomende basisprocessen. Het panel is van mening dat de conceptuele leerlijn verantwoord is ingericht.

Naast de conceptuele leerlijn functioneert er een vaardighedenlijn. Daarin worden de vaardigheden geoefend die nodig zijn voor het uitvoeren van de beroepsdiensten en -producten. Het betreft in het eerste jaar communicatieve- en verpleegtechnische vaardigheden en daarnaast worden ook spoedeisende hulpvaardigheden, regievaardigheden, coachingsvaardigheden en motiverende gespreksvoering in de vaardigheden leerlijn geoefend. In de praktijk leerlijn worden de aangeleverde vaardigheden in de praktijk gebracht. Werkvormen die ingezet worden zijn: training, demonstratie, simulaties, rollenspellen, zelf oefeningen ontwikkelen en plannen. Tijdens skillslessen zet de opleiding regelmatig acteurs in, zodat er meerdere keren per periode in een meer beroepsechte situatie kan worden geoefend op zowel communicatief als (verpleeg)technisch gebied. In een overzicht presenteert de opleiding de verpleegtechnische, communicatieve en regievaardigheden die de studenten zich gedurende de opleiding eigen maken.

Bij verpleegtechnische vaardigheden gaat het bijvoorbeeld om zuurstof toediening, subcutaan injecteren, hechtingen verwijderen, houding- en tiltechnieken en katheteriseren. Bij communicatieve vaardigheden leren studenten houdingsaspecten aan en oefenen zij met slecht nieuws-, anamnese-, en adviesgesprekken. Het panel heeft de lijst met aan te leren vaardigheden bestudeerd en vindt deze zeer compleet.

In het onderwijsprogramma is specifieke aandacht voor wetenschappelijke praktijkvoering (onderzoekslijn). De opleiding hanteert daarbij de volgende opbouw (naar studiejaar): In het eerste jaar komen de onderwerpen kritisch redeneren, beweringen, consistentie, samengestelde proposities, redeneringen, inductie, deductie, causaliteit, verzamelingenleer en epidemiologie aan bod. Bij kritisch redeneren is aandacht voor argumenteren en drogredenen. In het tweede studiejaar komt onderzoeksmethodologie aan de orde: kwalitatief en kwantitatief onderzoek, betrouwbaarheid, validiteit, generaliseerbaarheid en gebruik van databanken. Ook wordt aandacht besteed aan statistiek: significantie, standaarddeviatie, spreiding, verdelingsmaten en meetniveau's. In het onderwijs over evidence based practice leren studenten om een beantwoorde vraag (onder andere PICO: Patient problem, Intervention, Comparison/Control, Outcome) te formuleren, efficiënt te zoeken naar het beste bewijsmateriaal en het gevonden bewijs te beoordelen op methodologische kwaliteit en toepasbaarheid binnen de literatuurstudie/beroepsuitoefening. De onderdelen worden in het eerste en tweede studiejaar op niveau B behaald door de studenten.

In het vierde studiejaar gaan de studenten in duo's aan de slag met een praktijkgericht onderzoek op het gebied van verpleegkunde. Het onderzoek richt zich op het vinden van oplossingen voor bestaande problemen of vraagstukken die relevant zijn vanuit het patiëntperspectief en vanuit de verpleegkundige invalshoek. Daarnaast gebruikt de verpleegkundige op bachelorniveau kennis van onderzoeksmethodologie om verpleegbeleid en kwaliteitszorg vorm te geven. Opdrachtgevers uit praktijkinstellingen bieden onderzoeksvragen aan (zie verder standaard 3). Het panel is zeer positief over de wijze waarop studenten grondig bewust worden gemaakt met praktijkgericht onderzoek. Het panel heeft geconstateerd dat dit heeft geleid tot een Evidence Based Practice grondhouding bij studenten in de beroepspraktijk (in stage en na het afstuderen). Het panel stelt tevens vast dat de opleiding de eisen vanuit de Richtlijn Europese Beroepen in acht neemt bij de opzet en verzorging van het onderwijs.

Vormgeving van het programma

Zoals hiervoor aangeduid wordt binnen de opleiding gewerkt met verschillende leerlijnen. De opleiding heeft voor de uitwerking van haar didactische concept gebruik gemaakt van verschillende theorieën. Eén daarvan is het 4C/ID model van Merriënboer. Op basis van dit model is elke beroepsdienst en -product uitgewerkt in een taakanalyse. Een taakanalyse is een schematische weergave van hoe een professional in de beroepspraktijk een product of dienst uitvoert. Deze taakanalyses gebruikt de opleiding in de leerlijnen. De opleiding kent de leerlijnen: integraal, vaardigheden, conceptueel en praktijk. De vaardigheden en conceptuele leerlijn zijn hiervoor reeds aan bod geweest. Het panel acht deze passend voor het onderwijs en deze vormen de belangrijke bouwstenen voor goed verpleegkundige.

De integrale leerlijn staat feitelijk centraal in het leerplan van de opleiding. In deze lijn wordt gewerkt aan de beroepsdiensten en -producten. Een student kan de producten of diensten op het vereiste niveau A, B, of C uitvoeren (zie standaard 1). De conceptuele en vaardigheden leerlijn zijn ondersteunend aan de integrale leerlijn. De opdrachten in het integrale onderwijs zijn vanuit de taakanalyses geformuleerd. Door in verschillende opdrachten te variëren op onderwerp, inhoud en/of context wordt transfer bevorderd. Deze opdrachten worden uitgevoerd in groepen van maximaal veertien studenten. De opleiding wil hiermee overeenkomst creëren met de beroepspraktijk waar in groepen (mono- of multidisciplinair samengesteld) aan bijvoorbeeld richtlijnen wordt gewerkt. Voor het werken aan groepsproducten wordt aan de hand van een richtlijn een samenwerkingscontract opgesteld.

De praktijkleerlijn bestaat uit een praktijkleerperiode in het tweede jaar, de praktijkleerperiodes (U1 en U2) en het afstudeeronderzoek (U3). In totaal omvat de praktijk leerlijn 3220 uren in minimaal twee verschillende settings. De opleiding voldoet daarmee aan de criteria vanuit de wet BIG. In de praktijkleerlijn past de student de competenties toe in het werkveld. In het praktijkleren werken studenten eveneens met de taakanalyses. Deze geven fundament en structuur aan de praktijkopdrachten. Reflectie op het praktijkleren vindt plaats binnen het terugkomonderwijs via Methodische PraktijkBegeleiding (MPB) en is gekoppeld aan de rol van beroepsbeoefenaar. Vanuit de gesprekken met studenten en docenten heeft het panel het beeld gekregen dat in de groepen in een intervisiesetting gesproken wordt over ervaringen en casuïstiek die studenten in de praktijk tegenkomen. Het panel is van mening dat het leereffect van de terugkommomumenten vergroot kan worden door persoonlijke inbreng van studenten verplicht te stellen (casuïstiek), de groepen te verkleinen en de frequentie te verhogen. Tevens merkt het panel in het licht van de praktijklijn op dat de oriëntatie op het beroepenveld in het eerste studiejaar versterkt kan worden. Het eerste jaar voorziet niet in een stageperiode. Een stage in het eerste jaar kan, aldus het panel, bijdragen aan een meer volledig beeld van studenten van hun toekomstige werkveld.

Het panel heeft de opzet van het programma bestudeerd en besproken met de betrokkenen op de visitatiedag. Het panel is van oordeel dat de opleiding goed in staat om vanuit het didactisch concept de verschillende doelgroepen (varianten) te bedienen. Zo wordt deeltijd- en duaalstudenten voldoende mogelijkheid geboden eigen casuïstiek in te brengen. De opzet draagt bij aan de samenhang van het curriculum. Wel merkt het panel op dat aan studenten beter uitgelegd kan worden waarom bepaalde werkvormen worden gebruikt.

Begeleiding van studenten

De studieloopbaanbegeleiding (SLB) is gebaseerd op het HG onderwijskader Studieloopbaanbegeleiding. Per blok of semester wordt één EC aan SLB besteed afhankelijk van het studieonderdeel waarmee de student bezig is en hoe ver de student in de opleiding is. Tijdens SLB reflecteert de student op zijn competentieverwerving en werkt aan zijn persoonlijke ontwikkelingsplan (POP). In de eerste jaren ligt de nadruk meer op de studie en in de latere jaren meer op het maken van de juiste keuzes om de beroepspraktijk te betreden. De reflectie vindt plaats op basis van vijf fasen: handelen/ervaring opdoen (en bewustwording), terugblikken (en consequenties overzien), formuleren van essentiële

aspecten (kern- of leervraag én consequenties overzien), beslismoment alternatieven en keuzen, én uitproberen. In deze laatste fase oefent de student het alternatieve gedrag in een nieuwe situatie. Studenten van alle varianten zijn over het algemeen positief over de studiebegeleiding die hen geboden wordt. De tevredenheid over de begeleiding was enige tijd geleden niet optimaal. Vanuit het gesprek met studenten heeft het panel de indruk gekregen dat de opleiding aanpassingen heeft gedaan die de tevredenheid verhogen. Het panel waardeert deze verbeteringen.

Resultaten van tevredenheidsonderzoeken en input vanuit de visitatiegesprekken tonen het panel dat studenten van de drie opleidingsvarianten tevreden zijn over de spreiding van de studielast over een studiejaar, de haalbaarheid van deadlines en de aansluiting tussen EC en de daadwerkelijke studielast.

Instream en verschillende leerroutes

De opleiding heeft een voltijd, deeltijd en duaal variant. Studenten zijn tot de voltijd variant toelaatbaar als zij in het bezit zijn van een havo, vwo, of mbo niveau 4 diploma. Er zijn geen aanvullende eisen wat betreft de vooropleiding of het profiel dat studenten hebben gevolgd. Een student is tevens toelaatbaar op grond van: een getuigschrift propedeuse WO of hbo, een door de minister van onderwijs aangewezen getuigschrift dat gelijkwaardig is aan bovenstaande getuigschriften, en op basis van een getuigschrift dat naar oordeel van de dean van de AvV op advies van de toelatingscommissie tenminste gelijkwaardig is aan genoemde getuigschriften. In het OER zijn deze en aanvullende toelatingsvereisten vastgelegd. Zo is er bijvoorbeeld een toelatingsonderzoek voor studenten van 21 jaar en ouder die niet voldoen aan de vooropleidingseisen. Tevens is toelating op basis van een buitenlands diploma beschreven.

Studenten van de deeltijdopleiding dienen in aanvulling op bovenstaande een werkplek te hebben die voldoet aan de door de opleiding gestelde eisen. Hiertoe wordt het 'Formulier werkplekbeoordeling + profiel' ingevuld en ingediend bij de opleiding. De opleiding beoordeelt op basis hiervan de werkplek. Minimale eisen daarbij zijn: de student is minimaal 20 uur per week werkzaam als verpleegkundige, er is begeleiding van een verpleegkundige op niveau 6 tijdens de praktijkleerperiode, en er is een begeleiding op de werkvloer voor de dagelijkse werkzaamheden. Daarbij geldt tevens de eis dat er gelegenheid is (onder andere afwisseling in werkzaamheden of werkplek) om aan de vijf beroepsrollen en de voor de onderwijseenheden gewenste producten en diensten te werken.

De AvV kent een duale variant in twee werkvelden: AGZ en GGZ/VGZ. In alle gevallen is een tripartiete overeenkomst gesloten met werkgevers (UMCG, Lentis en Klinikum Oldenburg) over toelating, organisatie en dienstverband van de student.

De duale variant is opgezet voor twee doelgroepen: (1) studenten in de reguliere bachelor opleiding die leren en werken willen combineren en (2) studenten die vanuit hun werk een bachelor degree verpleegkunde willen halen.

Bij de toelating onderscheidt de opleiding deze twee categorieën, zo heeft het panel vanuit het OER en in gesprekken vernomen.

Een student is toelaatbaar tot het duale traject indien:

- student toelaatbaar is tot jaar 3 van de bachelor opleiding: propedeuse is behaald en student heeft maximaal vier EC achterstand uit het tweede studiejaar.
- student beschikt over een werkplek die voldoet aan de eisen van het duale traject: student is voorgedragen door de werkgever (Lentis/Klinikum Oldenburg) óf student is aangenomen op een werkplek na een sollicitatie traject (UMCG).

De studieroute die de dualstudenten doorlopen ziet er als volgt uit:

Jaar	UMCG Groningen (AGZ)	Lentis (GGZ)/Klinikum Oldenburg (AGZ)
1	Student volgt programma van de reguliere bachelor	
2		
3	Leren en werken bij het UMCG	Studenten met werkplek leren en werken op de eigen werkplek
4		

De instroom in het derde jaar (Lentis, Klinikum Oldenburg) in het derde studiejaar verloopt via een toelatingsonderzoek door de toelatingscommissie. Per richting zijn er gespecificeerde toelatingstrajecten geformuleerd. Het panel vindt de procedures die gehanteerd worden getuigen van zorgvuldigheid.

Het panel is positief over de zorgvuldige instroomprocedure die de opleiding hanteert. De opleiding zoekt aansluiting bij de kwalificaties van instromende studenten en biedt daarbij passende onderwijstrajecten.

Kwaliteit van het personeel

De opleiding sluit aan bij de HRM-cyclus van de HG-systematiek. Deze is sinds de vorige visitatie in 2006 volledig ingevoerd. Tevens wordt gewerkt met een deskundigheidsbevorderingplan, opgenomen als onderdeel van het School Jaarplan (SJP). Het AvV heeft teams die verantwoordelijk zijn voor delen van het voltijd curriculum basis (jaar 1 en 2) en afstuderen (jaar 3 en 4) en de opleidingsvarianten. Daarnaast is er een team ondersteunend personeel (OBP). Het managementteam (MT) bestaat uit de teamleiders onder voorzitterschap van de dean.

Het onderwijs wordt verzorgd door een personeelsformatie van 79,07 fte exclusief tijdelijke inzet op externe projecten en minoren (meting: oktober 2011). Het personeel met een vast dienstverband omvat 64,22 fte. De docent/student-ratio is 1:23. Van de docenten is één gepromoveerd en één docent is gestart met een promotieonderzoek. Vijftig procent van het docentenbestand is mastergeschoold. Het panel heeft de cv's van de docenten bestudeerd en is positief over de kwalificaties voor de verzorging van het onderwijs. De docenten zijn opgeleid in een voor de opleiding relevant vakgebied en/of hebben werkervaring in het vakgebied. Voorts is er nauwe samenwerking met verschillende betrokken lectoraten: Lectoraat Transparante Zorgverlening, Lectoraat Rehabilitatie, Lectoraat VIP en het Lectoraat Excellentie in het hoger onderwijs.

Deze verbindingen dragen bij aan de kwaliteit van het docententeam door de actieve participatie van docenten. Zo heeft het lectoraat Rehabilitatie drie docenten/onderzoekers die zich één dag in de week bezig houden met onderzoeks-/lectoraatsactiviteiten.

In de kritische reflectie beschrijft de opleiding wat zij van haar docenten verwacht. De AvV vraagt van docenten vakkennis op hoog niveau met de didactische vaardigheden om die over te dragen. Maar ook de bereidheid om niet alleen bij te blijven bij de ontwikkelingen in het vak en het onderwijs, maar daar ook een actieve bijdrage aan te leveren; een leven lang leren en innoveren. Andere vereisten zijn deelname aan internationale projecten en optreden als lecturer in internationale onderwijsprogramma's. Het panel vindt deze ambitie passend bij het karakter van de opleiding en herkent de opleiding en haar team daar ook in.

In het functieprofiel van de docent is omschreven dat deze naast inhoudsdeskundige, ook coach en begeleider is, en zijn rol en interventies afstemt op de aard van de leerlijnen. In de vaardigheden leerlijn geeft de docent uitleg en demonstreert de vaardigheden. Tijdens skillslessen is er tijd en aandacht om kritisch te redeneren, EBP (Evidence Based Practice) verantwoording af te leggen en te reflecteren, waarbij een onderzoekende houding wordt gestimuleerd. In de conceptuele leerlijn motiveert de docent de studenten tot zelfstudie en laat bijvoorbeeld als professional zien hoe een vraagstuk wordt aangepakt. Hij biedt ondersteuning, uitleg, toelichting op onderdelen waar dat nodig is en controleert (toetst en beoordeelt) studenten.

De opleiding blijft actief bezig met het verbeteren van de kwalificaties van haar personeel. Zo wordt onder meer ingezet op het verhogen van het percentage gepromoveerden in het docententeam. In het SJP zijn acties beschreven die zijn gericht op de brede inzetbaarheid van het personeel en de borging van het kwalificatieniveau door scholing, master, PHD-en en PDB-trajecten (Pedagogisch Didactische Bekwaamheid) en uitvoering van het deskundigheidsbevorderingstraject scholing.

Kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen

Voor een opleiding Verpleegkunde zijn een aantal specifieke voorzieningen noodzakelijk en de opleiding faciliteert deze. Zo heeft de AvV een skillslab tot haar beschikking met vijf basislokalen. Het skillslab is als verpleegafdeling vormgegeven met alle voorzieningen zoals een spoelkeuken, verbandkamer, voorraadruimte met verpleegmaterialen en een centrale balie. Ieder basislokaal heeft minimaal vier bedden, verdeeld over de lokalen zijn twaalf oefenpoppen aanwezig waarop verschillende technische vaardigheden, zoals maagsonde inbrengen een blaascatheterisatie worden geoefend. Daarnaast beschikt de opleiding over een 'critical care' lokaal. In dit lokaal staan twee bedden waarin twee oefenpoppen liggen. Deze oefenpoppen hebben de mogelijkheid om de student kennis te laten maken met het observeren en herkennen van de vitale functies in verschillende (acute) situaties. In een apart reanimatielokaal wordt de basic life support (BLS) in combinatie met de AED onderwezen in het eerste studiejaar. Voor studenten bestaat de mogelijkheid om zelfstandig te oefenen in de ruimten. Voorts is ieder lokaal voorzien van een flatscreen zodat audiovisuele ondersteuning van het onderwijs mogelijk is. Het visitatiepanel heeft tijdens een rondleiding kennisgenomen van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarover positief.

Deze voorzieningen bieden een goede ondersteuning van met name het onderwijs in de vaardighedenlijn.

AD-programma Praktijkondersteuner in de Zorg

Het AD-programma maakt deel uit van het bachelorprogramma, waarmee een naadloze aansluiting gegarandeerd is naar de bacheloropleiding. Het programma is voor een gedeelte (25 procent) afwijkend van de bachelor. Dit betreft het vierde semester van het tweejarig traject. In deze periode werken de studenten aan het ontwikkelen van hun afstudeerproducten.

Het lesprogramma van de AD bestaat uit één dag per week lesactiviteiten op de academie en vier dagen leren/werken met opdrachten in de praktijk. Een student dient een werkplek te hebben. Werken in groepen en elkaar feedback geven dragen bij aan intercollegiale toetsing en reflectie op het eigen handelen. Het programma is toegesneden op de doelgroep volwassenen, hetgeen door het panel positief wordt gewogen.

Het panel constateert dat het AD-programma voor 75 procent gelijk loopt met het bachelorprogramma. Zelfde principes en uitgangspunten worden gehanteerd bij het vormgeven en uitvoeren van het onderwijs. Vanuit gesprekken met studenten en docenten is dit bevestigd. Het panel neemt haar bevindingen en overwegingen hiervoor weergeven zodoende over.

Overwegingen en conclusie

Het panel is van oordeel dat er sprake is van een voldoende samenhangende leeromgeving. Er is sprake van een duidelijke relatie vanuit de eindkwalificaties naar de inhoud van het programma. Het programma biedt de benodigde kennis en kunde en integratie hiervan om goed gevolg te kunnen geven aan de beschreven beroepsproducten en -diensten. De vormgeving van het programma voldoet. Daarbij heeft het panel tevens opgemerkt dat de oriëntatie op/in de beroepspraktijk in het eerste jaar versterkt kan worden. De kwaliteit van het personeel en de kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen dragen voorts bij aan een samenhangende leeromgeving waarin studenten de mogelijkheid wordt geboden de beoogde eindkwalificaties te behalen.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende** voor de bacheloropleiding en **voldoende** voor de Associate degree.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

In het competentiegerichte curriculum staat de toetsing van beroepsdiensten en -producten centraal. De beroepsrollen en kerncompetenties vanuit het beroepsprofiel zijn hierin geoperationaliseerd en vormen het uitgangspunt voor het onderwijs en de toetsing. Alle beroepsdiensten en -producten worden in het eerste en/of tweede jaar op niveau A of B getoetst, in het derde studiejaar op B of C en in het laatste jaar op niveau C. Het toetsbeleid is vastgelegd in een notitie 'Toetsbeleid Academie voor Verpleegkunde' (2011).

Het toetsbeleid voorziet in een systeem van toetsing waarbij de volgende toetsinstrumenten zijn benoemd: kennistoetsen, opdrachten, vaardigheidstoetsen, portfolio-assessments en onderzoeksoopdrachten. Om de kwaliteit van toetsen te borgen hanteert de opleiding toetsondersteunende instrumenten, die bijdragen aan het construeren, beoordelen en evalueren van toetsen. De opleiding onderscheidt daarin een toetsmatrijs, correctievoorschriften, richtlijnen en checklists voor toetsing. Het panel acht deze instrumenten zeer waardevol voor de kwaliteit van de toetsen en is positief over de inzet hiervan. Daarbij heeft de opleiding ten aanzien van de toetsing de begrippen betrouwbaarheid en validiteit zeer zorgvuldig uitgewerkt. De toetscommissie heeft de taak om de naleving van die maatregelen vooraf en achteraf te checken. In gesprek met vertegenwoordigers van de toetscommissie heeft het panel gehoord dat deze checks plaatsvinden. Eén van de bevindingen is dat docenten het lastig vinden om toetsvragen te construeren als inzicht getoetst moet worden. Daarop wordt dan ook begeleiding en ondersteuning geboden.

Tevens functioneert er een examencommissie. Het panel heeft geconstateerd dat de commissie zorgvuldig en serieus invulling geeft aan haar vernieuwde verantwoordelijkheden. Vorig jaar is daar een duidelijke start meegemaakt, de ontwikkeling is nog gaande. Het visitatiepanel constateert dat de examencommissie zich steeds meer inhoudelijk een beeld vormt van de kwaliteit van het onderwijs. Zo controleert de examencommissie vanaf februari 2012 alle eindwerken op compleetheid en heeft zij een rol ingenomen bij het accorderen van de ingevulde beoordelingsformulieren. De commissie let er op of de juiste formulieren zijn gebruikt en of de aangewezen examinerator deze heeft ingevuld. Tevens voert de examencommissie steekproefsgewijs een check uit op het eindniveau. Het panel is positief over de ontwikkeling die de examencommissie heeft ingezet en concreet invult.

Het visitatiepanel heeft de gelegenheid gekregen de verschillende toetsvormen die de opleiding hanteert te bestuderen. Er is een duidelijke koppeling tussen de leerlijnen die de opleiding hanteert als vormgevingsconcept en de toetsvormen.

Zo toetst de opleiding in de vaardighedenlijn middels vaardighedentoetsen de integratie van communicatieve- en verpleegtechnische vaardigheden in een gesimuleerde patiëntensituatie. De toets kan uit één of meerdere opdrachten bestaan, die representatief zijn voor het handelen van een professional. In de integrale leerlijn wordt de opdracht als toetsvorm gehanteerd. De integratie van kennis, vaardigheden en houding, afgeleid van de beroepscompetenties wordt hier getoetst door middel van een opdracht die leidt tot de oplevering van producten of het uitvoeren van diensten. De opdracht resulteert in een schriftelijk verslag of beroepsproduct. Het panel heeft het totale toetsplan, de toetsen en diverse uitwerkingen van studenten (inclusief beoordeling) bestudeerd. Het is van oordeel dat het systeem van toetsen zeer gedegen is opgezet en uitgewerkt. De aansluiting met de inhoud van het onderwijs is expliciet aanwezig en er is een opbouw herkenbaar in niveau naar mate de opleiding vordert.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Ter afsluiting van de opleiding worden beoogde eindkwalificaties als gerealiseerd niveau beschouwd wanneer voldoende resultaat is behaald voor U2 (praktijkleerperiode) en de U3 (praktijkgericht onderzoek of systematisch literatuuronderzoek) in het vierde jaar. Het criteriumgericht interview (CGI) vormt de afronding van de U2 (praktijkleerperiode). In het assessment worden diensten en producten van de beroepsrollen Zorgverlener en Regisseur getoetst en de producten van de rollen Ontwerper en Beroepsbeoefenaar. Het panel waardeert dat de praktijk nadrukkelijk is vertegenwoordigd bij de beoordeling van het CGI (één van de twee examinatoren komt uit de praktijk). Een weerslag van de realisatie van de competenties op niveau C geeft de student weer in het portfolio. Het panel heeft diverse portfolio's bestudeerd en is daarover positief. De gesprekken van het panel met studenten en docenten/examinatoren laten zien dat studenten in het CGI hun competentieniveau moeten verdedigen. Deze vorm is naar oordeel van het panel geschikt om het niveau van de studenten goed te kunnen bepalen.

Daarnaast laten studenten in U3 zien in staat te zijn over het bachelorniveau te beschikken. Daarin werken studenten aan een praktijkgericht onderzoek. Dit kan een kwantitatief- en/of kwalitatief onderzoek zijn of een systematische literatuurstudie dat zijn weerslag heeft in een bachelorscriptie. Het panel is positief over deze werken. Hoewel zij over enkele onderdelen opmerkingen heeft, constateert het panel dat de opleiding de grens tussen voldoende en onvoldoende adequaat bewaakt. Het panel heeft voorafgaand aan het visitatiebezoek vier eindwerken (U3-werken) bestudeerd en op de visitatiedag negentien (verdeling volgens *Handleiding opleidingsvisitaties NQA*). De opleiding verzamelt actief onderzoeksopdrachten vanuit lectoraten en het werkveld. Studenten kunnen in duo's intekenen, op de verzamelde opdrachten door het aangeven van voorkeuren. Daarnaast kunnen studenten zelf een voorstel doen voor een onderzoeksopdracht. Het panel is zeer positief over deze wijze van verzamelen van onderzoeksopdrachten. De directe aansluiting op onderzoeken van het lectoraat dragen aan die positieve waardering bij evenals het feit dat de overige onderzoeksopdrachten direct vanuit het werkveld komen.

Wel heeft het panel bij een aantal onderwerpen geconstateerd dat de verpleegkundige relevantie slechts op de achtergrond aanwezig is. De opleiding kan sterker inzetten op het expliciteren van de verpleegkundige relevantie in de onderzoeksvorstellen van studenten.

Tevens merkt het panel op dat de opleiding bij het keuren van de onderzoeksvorstellen de onderzoeksmethodologische keuzes van studenten nog beter kan aansturen (zie verder).

Na de toedeling van opdrachten werken de studenten de onderzoeksopdracht uit naar een onderzoeksvorstel/opzet. Het panel is over de hele linie bezien positief over de onderwerpen en de uitwerking van de onderzoeksopdrachten. Bij een enkel onderwerp, of de uitwerking daarvan, merkt het panel op dat de verpleegkundige relevantie slechts op de achtergrond aanwezig is (zie hiervoor). Tevens constateert het panel dat bij enkele werken ook de gekozen onderzoeksmethode beperkt passend is. Het panel is van oordeel dat zowel de opleiding als de studenten bij deze werken een kritischer houding had kunnen aannemen bij het beoordelen/opstellen van het onderzoeksvorstel. In de uiteindelijke onderzoeksverslagen van studenten herkent het panel de nagestreefde competentie (kerncompetentie 11). Studenten werken zeer gestructureerd langs het format dat de opleiding in de U3 handleiding biedt. Studenten doorlopen daarmee noodzakelijk stappen voor een gedegen onderzoek. De uitvoering en resultaten van het onderzoek worden over het algemeen positief gewaardeerd door het panel. Van een aantal werken is het panel erg onder de indruk. In die werken is de verpleegkundige relevantie sterk aanwezig en leveren de studenten met het (soms innovatieve) werk een belangrijke overdraagbare bijdrage aan de praktijk. Daar tegenover staat ook een groep studenten die zichtbaar meer moeite heeft met het doen van (praktijkgericht) onderzoek. Het panel herkent de inspanningen die de studenten hebben moeten leveren om tot resultaten te komen, maar herkent verbeterpotentie in de onderbouwing van conclusies door studenten en de mate waarin deze valide en betrouwbaar tot stand zijn gekomen. Het panel stelt dat hier de kritische houding van de studenten beter naar voren mag komen in de werken. Soms ligt de oorzaak van minder goede uitwerking al besloten in het goedgekeurde onderzoeksvorstel. Het panel vraagt hiervoor de expliciete aandacht van de opleiding (zie ook eerdere opmerking).

De beoordelingen van de U3 werken volgen het beoordelingsformulier dat in de handleiding is opgenomen. Bepaalde onderdelen worden niet meer inhoudelijk meegenomen in de beoordeling van het onderzoeksverslag (bijvoorbeeld vraagstelling, doelstelling en keuze onderzoeksmethode), omdat deze reeds beoordeeld zijn bij het onderzoeksvorstel. Deze onderdelen worden met MAZ (moet aanwezig zijn) aangeduid. De beoordelingsformulieren zijn zeer volledig uitgewerkt en sluiten duidelijk aan op de beoordeling van het onderzoeksvorstel, aldus het panel. De opleiding heeft aan de te beoordelen onderdelen een maximum aantal punten toegekend. De beoordelingsformulieren worden consequent door de beoordelaars gebruikt. De werken zijn tevens langs een tweede beoordelaar gegaan. Naast de toegekende punten per onderdeel is in het formulier ruimte voor de beoordelaar om feedback te geven. Deze ruimte wordt gebruikt, maar soms had het panel meer argumentatie willen zien om de redenering van de docenten te begrijpen voor de toekenning van bepaalde punten. Bij enkele beoordelingen is het panel van oordeel dat de toegekende punten te hoog zijn, hetgeen zich doorvertaalt naar een te hoog eindcijfer voor het werk. Het algemene oordeel van het panel over het afstuderen is positief. Naast reeds gemaakte opmerkingen is het panel van oordeel dat de opleiding in de afstudeerfase de individuele bijdrage van studenten zichtbaarder kan maken in het totale proces. Deze bijdrage wordt nu met name getoetst in de presentatie op basis van een reflectiedocument

en het eindproduct. Het panel heeft geconstateerd dat op basis hiervan wel onderscheid wordt gemaakt in toegekende cijfers, maar ziet tegelijk ook dat dit dan ook sterk gestoeld wordt op de kwaliteit van de presentatie.

De opleiding onderzoekt zelf de tevredenheid van het werkveld over de opleiding en het niveau van de afgestudeerden. Ook het visitatiepanel heeft in het gesprek met vertegenwoordigers van het werkveld hier naar gevraagd. De werkgevers tonen zich over het algemeen zeer tevreden over het niveau van de afgestudeerden.

AD-programma Praktijkondersteuner in de Zorg

Na anderhalf jaar start voor de AD-studenten de afstudeerfase. De afstudeerproducten bestaan uit een draaiboek van een spreekuur en een preventieproject dat zich richt op een bepaalde risicogroep voor de praktijk. Ook leert men zowel theoretisch als in de praktijk de specifieke kennis en vaardigheden die nodig zijn voor dit beroep. De ontwikkeling van alle rollen van de opleiding worden beschreven en onderbouwd met bewijs in het portfolio. Het laatste semester wordt afgesloten met een individueel portfolioassessment met criteriumgericht interview, net als bij de bachelorvariant. Het visitatiepanel heeft vier portfolio's bestudeerd van studenten. Daarnaast heeft het panel met afgestudeerden, studenten, beoordelaars, docenten en werkgevers van AD-studenten gesproken om zich een beeld te vormen van het niveau dat bereikt wordt. Het panel concludeert dat het AD-niveau herkenbaar is in de bestudeerde dossiers en ook blijkt uit de tevredenheid van bijvoorbeeld de directe werkgevers. Studenten blijken in staat een goed draaiboek te ontwikkelen en kunnen in praktijk goed aan de slag met de beoogde competenties. Het panel merkt, in aansluiting bij opmerkingen over de bachelorvariant, dat de opleiding nog sterker moet sturen op het zichtbaar maken van de bijdragen van de individuele studenten aan hun eindwerk. Tevens merkt het panel op dat het werken vanuit de vastomlijnde opdracht tot het ontwikkelen van een draaiboek, zorgt voor een veelheid aan gelijksoortige werken. Enige creativiteit in de opdracht kan naar oordeel van het panel stimulerend werken en voorkomt eventuele neiging van studenten om teveel gebruik te maken van reeds geproduceerde draaiboeken.

De werkgevers geven in het gesprek met het panel aan dat de kwaliteitsslag die de studenten maken in deze twee jaar enorm is en soms zelfs de beoogde kwaliteitsontwikkeling ontstijgt.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsen en beoordelen. Er zijn voldoende borgingsinstrumenten die de garantie moeten bieden dat er goed getoetst wordt. Het panel heeft dat vanuit haar bestudering van toetsen en beoordeling ook kunnen zien. Bij het beoordelen van werken uit de afstudeerperiode herkent het panel de beoogde eindkwalificaties. Hoewel opmerkingen worden gemaakt bij enkele onderdelen is het panel overtuigd van het niveau van de afgestudeerden van de opleiding. Opmerkingen van het panel over bijvoorbeeld het zichtbaar beoordelen van de individuele component, de mogelijkheid tot verdere versterking van onderzoeksvaardigheden bij studenten, de veelheid aan gelijksoortige eindwerken leiden tot het oordeel **voldoende** voor de bacheloropleiding en **voldoende** voor het AD-programma.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd	Oordeel duaal	Oordeel AD Praktijkondersteuner in de zorg
1 Beoogde eindkwalificaties	Goed	Goed	Goed	Goed
2 Onderwijsleeromgeving	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende
3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Uit bovenstaande overzichten blijkt dat alle standaarden ten minste met voldoende zijn beoordeeld. Om tot het eindoordeel goed te kunnen komen, dient ten minste standaard 3 als goed te worden beoordeeld. De beoordeling van de standaarden door het panel, leidt tot het oordeel voldoende over de verschillende varianten van de opleiding en het AD-programma.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande opleiding tot Verpleegkundige en het AD-programma Praktijkondersteuner in de Zorg van de Hanzehogeschool Groningen als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

De aanbevelingen:

- Het visitatiepanel raadt de opleiding aan het leereffect van de het terugkomonderwijs gedurende praktijkleerperioden te versterken.
- Het visitatiepanel raadt de opleiding aan de oriëntatie op het beroepenveld te versterken door de ontmoeting met de praktijk door stage in het eerste jaar te organiseren.
- Het visitatiepanel raadt de bacheloropleiding aan het verantwoorden van de verpleegkundige relevantie expliciet onderdeel te maken van de onderzoeksopzet (onderdeel afstudeeronderzoek, U3).
- Het visitatiepanel raadt de opleiding te werken volgens een structuur waarbij de individuele inhoudelijke bijdragen van studenten duidelijk zichtbaar is en adequaat wordt meegewogen in de beoordeling.
- Het visitatiepanel raadt de opleiding de argumentatie voor oordelen duidelijk in de beschikbare beoordelingsformulieren vast te leggen.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

Tabel 1: Overzicht rollen kerncompetenties en producten en diensten.

Rol	KC	Beschrijving	Product en Dienst	Naam	
Zorgverlener	KC 1	Om de last van ziekte, handicap of sterven te verlichten, verleent de Hbo-verpleegkundige op een professioneel verantwoorde wijze verpleegkundige zorg op menselijke maat.	P1	Ontwerp totale verpleegkundige zorg	
			D1	Uitvoeren totale verpleegkundige zorg	
	KC 2	Om risico's voor de gezondheid en complicaties van onderzoek of behandeling te verminderen, past de Hbo-verpleegkundige primaire, secundaire en tertiaire preventie toe.	P1	Ontwerp preventieplan	
			D1	Uitvoeren preventieplan	
			P2	Ontwerp rehabilitatieplan	
			D2	Uitvoeren rehabilitatieplan	
			P3	Ontwerp signalerings-/ terugvalpreventieplan	
	D3	Uitvoeren signalerings-/ terugvalpreventieplan			
	KC 3	Om een gezonde leefstijl bij patiënten en hun familieleden te bevorderen, geeft de hbo-verpleegkundige op basis van een programmatische aanpak, informatie, voorlichting en advies aan individuen en groepen.	P1	Ontwerp patiëntenvoorlichting	
			D1	Uitvoeren patiëntenvoorlichting	
P2			Ontwerp voorlichtingsplan (GVO)		
D2			Uitvoeren voorlichtingsplan		
Regisseur	KC 4	Om de zorg te laten verlopen als een continu en integraal proces dat gericht is op het welzijn van de zorgvrager, coördineert de Hbo-verpleegkundige de zorg.	P1	Ontwerp zorgtraject	
			D1	Uitvoeren zorgtraject	
	KC 5	Om te zorgen dat de doelen van een preventieprogramma worden gerealiseerd, coördineert de Hbo-verpleegkundige de afgesproken activiteiten	D1	Uitvoeren preventieproject	
Ontwerper	KC 6	Om verpleegkundige deskundigheid te waarborgen in een integrale aanpak van zorg, behandeling en voorlichting werkt de Hbo-verpleegkundige mee aan de ontwikkeling en vaststelling van nieuwe zorgprogramma's.	P1	Ontwerp verpleegkundige module in multidisciplinair zorgprogramma	
			D1	Uitvoeren zorgprogramma op doelgroepenniveau	
	KC 7	Om de zorgverlening op de afdeling zo efficiënt, effectief en goed mogelijk op de afdeling te laten verlopen, levert de Hbo-verpleegkundige een bijdrage aan het tot stand komen van het verpleegbeleid.	P1	Ontwerp adviesnota t.a.v. verpleegbeleid	
			D1	Verdedigen adviesnota t.a.v. verpleegbeleid	
	KC 8	Om de kwaliteit van de zorg te bewaken en te waarborgen, participeert de Hbo-verpleegkundige in het ontwerpen van kwaliteitszorg op afdelingsniveau.	P1	Ontwerp kwaliteitsplan	
			D1	Bewaken kwaliteitsplan	
	Coach	KC 9	Om de doelen van het verpleegbeleid en de zorgprogramma's te realiseren kan de Hbo-verpleegkundige andere verpleegkundigen en verzorgenden helpen en steunen bij het uitvoeren van de vastgestelde taken en functies.	P1	Ontwerp coachingsplan
				D1	Uitvoeren coachingsplan

Rol	KC	Beschrijving	Product en Dienst	Naam
	KC 10	Om stagiaires en collega-verpleegkundigen en -verzorgenden te steunen in hun professionele identiteit, staat de Hbo-verpleegkundige de collega met raad en daad ter zijde.	P1	Ontwerp werkbegeleidingsplan
			D1	Uitvoeren werkbegeleidingsplan
Beroeps-beoefenaar	KC 11	Om het beroep van verpleegkundige te ontwikkelen tot een professie die aansluit bij maatschappelijke ontwikkelingen van de eenentwintigste eeuw, vervult de Hbo-verpleegkundige een actieve rol in de vernieuwing van het beroep en het bevorderen van het beroepsbewustzijn.	P1	Ontwerp visiedocument
			D1	Verdedigen visiedocument
			P2	Voorstel praktijkgericht onderzoek
			D2	Uitvoeren praktijkgericht onderzoek
			P3	Verslag praktijkgericht onderzoek
	D3	Verdedigen en presenteren praktijkgericht onderzoek (verslag)		
	KC 12	Om de kwaliteit van het verpleegkundig beroep op het vereiste peil te houden zodat het kan voldoen aan de maatschappelijke criteria, werkt de Hbo-verpleegkundige actief mee aan de bevordering van de deskundigheid van de beroepsgroep.	P1	Ontwerp deskundigheidsbevorderingplan
			D1	Uitvoeren deskundigheidsbevorderingplan
P2			Ontwerp persoonlijk deskundigheidsbevorderingplan	
D2			Verdedigen persoonlijk deskundigheidsbevorderingplan	

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

STUDIEOPBOUW VERPLEEGKUNDE						
		Semester 1		Semester 2		
		Blok 1 (10 weken)	Blok 2 (10 weken)	Blok 3 (10 weken)	Blok 4 (10 weken)	
Propedeuse	Jaar 1	Thema	Gezond, hoe blijf je dat?	Zorg, hoe plan je dat?	Herstellen, hoe doe je dat?	Zorg thuis, hoe kan dat?
		Waar gaat het over?	Beroepsoriëntatie en Maatschappelijke Gezondheidszorg	Algemene Gezondheidszorg	Geestelijke Gezondheidszorg en Verstandelijk Gehandicaptenzorg	Maatschappelijke Gezondheidszorg en Beroepsoriëntatie
Hoofd fase	Jaar 2	Thema	Zorgtrajecten AGZ/MGZ	Zorgtrajecten GGZ/VGZ en MGZ	Praktijkleerperiode	Praktijkleerperiode
		Waar gaat het over?	Algemene Gezondheidszorg en Maatschappelijke Gezondheidszorg	Geestelijke Gezondheidszorg, Verstandelijk Gehandicaptenzorg en Maatschappelijke Gezondheidszorg Intensive Program	Basiszorg: Zorgverlener en Regisseur	Basiszorg: Zorgverlener en Regisseur
	Jaar 3	Afstudeer-fase	Theorie/Praktijkleerperiode		Minor of specialisatie (kan op verschillende momenten in de afstudeerfase gevolgd worden)	
	Jaar 4	Afstudeer-fase	Praktijkleerperiode		Afstudeeronderzoek	

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

De heer drs. R. Heijnen

De heer Heijnen is ingezet als panellid vanwege zijn expertise op het gebied van onderwijs in de gezondheidszorg. Hij heeft veel inzicht in de procesmatige kant van het accreditatiestelsel door zijn visitatietrajecten in Vlaanderen. Tevens heeft hij hierdoor veel inzicht in de kwaliteit van collega opleidingen. De heer Heijnen heeft door opleiding en werkervaring veel expertise op het gebied van (internationaal) gezondheidszorgonderwijs. Voor deze visitatie is de heer Heijnen aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1998 – 2003 vanuit bureau META deelname aan korte (internationale) scholingstrajecten gericht op onderwijsvernieuwing in meest brede zin, maar vooral toegepast binnen de gezondheidszorg.
- 1983 – 1987 doctoraalstudie Gezondheidswetenschappen Rijksuniversiteit Limburg (huidige Universiteit van Maastricht), differentiatie: Verplegingswetenschap met verdieping in ontwikkeling en begeleiding van veranderingstrajecten binnen de verpleging en onderwijskundige achtergronden van opleidingen in de gezondheidszorg
- 1979 – 1982 inservice-opleiding tot A-verpleegkundige in het Medisch Centrum Geleen
- 1977 – 1978 propedeuse geneeskunde, Katholieke Universiteit Nijmegen
- 1970 – 1977 Atheneum-B, scholengemeenschap St.Michiel te Geleen

Werkervaring:

- 2001 – heden Teamcoördinator binnen de HBO-V opleiding, Hogeschool Zuyd
- 1999 – 2006 Consulent in een tweetal grootschalige onderwijsvernieuwingprojecten in Zuid-Afrika (resp. Tshwane University of Technology en University of Venda, in samenwerking met de Universiteit van Maastricht)
- 1998 – 2003 Consulent Probleemgestuurd Onderwijs voor bureau META (adviesgroep voor PGO onder verantwoordelijkheid van de Faculteit Gezondheidszorg).
- 1989 – heden Docent verpleegkunde, Hogeschool Zuyd (voorheen Hogeschool Sittard en Hogeschool Limburg).
- 1987 – 1989 Stafffunctionaris verplegingsdienst voor het Maaslandziekenhuis (Sittard-Geleen), opzetten en introductie project 'Patiënt Gerichte Zorg'.
- 1982 – 1983 A-verpleegkundige afdeling neurologie/dermatologie Medisch Centrum Geleen

Overig:

- 2009 – 2010 lid Taskforce Verpleegkunde, een werkgroep t.b.v. het curriculum
- 2007 – heden projectbureau LUNA (an innovative taskforce for international cooperation in health care education), Hogeschool Zuyd; verzorgen van projectmanagement voor (ontwikkelings)samenwerkingsprojecten voor de faculteit Gezondheidszorg van Hogeschool Zuyd en leveren van inhoudelijke bijdragen op onderwijskundig vlak. Projectervaringen o.a. in Zuid Afrika., Tanzania, Jemen en in diverse netwerken.
- 2005 – heden voorzitter European Network for Nursing in higher Education (ENNE), samenwerking van 14 Europese opleidingen ter verbetering van de kwaliteit van hun opleidingsprogramma's.

- 2004 – heden Deelname aan visitatiepanels hbo-bacheloropleidingen voor Verpleegkunde in opdracht van de VLHORA (Vlaamse Hogescholenraad) en NQA, alsmede hbo-bacheloropleiding Docent Gezondheidszorg en Welzijn en Sociaal Pedagogische Hulpverlening.
- 2003 – heden docent/assessor in interne deskundigheidsbevorderingsprogramma's van Hogeschool Zuyd, te weten de cursus 'de vaardige docent' en de (geaccrediteerde) docentenopleiding.
- 1995 – heden drie keer per jaar deelname aan internationale workshops, congressen en symposia betreffende gezondheidszorgonderwijs als trainer, organisator of (key-note) speaker.

Mevrouw drs. Y. Heijnen-Kaales MBA

Mevrouw Heijnen is ingezet als panellid vanwege haar werkvelddeskundigheid. Zij is vanuit de praktijk als verpleegkundige via managementfuncties in beleids- en bestuursfuncties in de zorg terechtgekomen. Zij heeft een gedegen kennis van de zorg en daarnaast expertise op het gebied van kwaliteitsverbetering in de zorg. Mevrouw Heijnen werkt als manager Zorgbeleid bij Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, waar zij (eind)verantwoordelijk is voor het onderzoek/kennisbeleid, innovatiebeleid, kwaliteitsbeleid, veiligheidsbeleid en wet en regelgeving van de brancheorganisatie. Zij heeft onderwijsdeskundigheid vanuit haar functie als opleidingsfunctionaris, tevens beschikt zij over een ruime ervaring als voorzitter bij vergaderingen en bijeenkomsten. Voor deze visitatie is mevrouw Heijnen individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2004 – 2006 Master of Business Administration (MBA), NCOI Business School, Hilversum.
Afstudeerscriptie: Regelen door ontregelen, Organisatiestructuren voor kennisintensieve organisaties
- 1997 – 1998 Orion-project, "leertraject voor Leiderschap in de Verpleging en Verzorging", LCVV (Landelijk Centrum Verpleging & Verzorging) i.s.m. De Baak
- 1992 – 1996 Doctoraal opleiding Gezondheidswetenschappen studierichting Verplegingswetenschap, Rijksuniversiteit Utrecht
- 1989 – 1991 Tweedegraads lerarenopleiding Verpleegkunde te Nijmegen.
- 1987 – 1989 Management in de gezondheidszorg (middle management), I.B.W.
- 1984 – 1987 Opleiding tot Z-verpleegkundige, Groot-Schuylenburg te Apeldoorn

Werkervaring:

- 2010 – heden Manager Zorgbeleid VGN (Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland) en lid MT
- 2004 – 2010 Adjunct Directeur Landelijk Expertisecentrum Verpleging & Verzorging (LEVV), onafhankelijk kenniscentrum dat zich richt op kwaliteitsverbetering van de zorg door de beroepsuitoefening van verpleegkundigen en verzorgenden te versterken.
- 2003 – 2004 Programmaleider Wetenschap in Praktijk Landelijk Expertisecentrum Verpleging & Verzorging (LEVV)
- 2000 – 2003 Beleidsadviseur Landelijk Expertisecentrum Verpleging & Verzorging
- 1998 – 2000 Hoofd Bureau Zorg & Innovatie op Groot-Schuylenburg te Apeldoorn, een zorginstelling die aan 725 mensen met een verstandelijke beperking haar diensten aanbiedt
- 1993 – 1998 Verpleegkundig staffunctionaris, Groot-Schuylenburg te Apeldoorn
- 1988 – 1993 Praktijkbegeleidster afdeling Opleidingen, Groot-Schuylenburg te Apeldoorn
- 1987 – 1988 Z-verpleegkundige, Groot-Schuylenburg te Apeldoorn

1984 – 1987 Leerling Z-verpleegkundige, Groot-Schuylenburg te Apeldoorn

Diversen:

2011 – heden Lid Commissie Tussen Weten en Doen III, ZonMw
2009 – heden Voorzitter commissie Zorg Coloriet
2007 – heden Vice-voorzitter Raad van Toezicht Coloriet
2006 – 2010 Vice-voorzitter Nederlands Instituut voor Psychiatrische Verpleegkunde
2003 – 2010 Vice-voorzitter Raad van Toezicht Stichting de Opbouw

Mevrouw H.A.M. Groenendaal

Mevrouw Groenendaal is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van gezondheidszorg en verpleegkunde. Daarnaast heeft zij ervaring op het gebied van beleid en management in het onderwijs en de zorg. Zij heeft tot 1 januari 2012 leiding gegeven aan de hbo-opleiding Toegepaste Psychologie bij Saxion Hogescholen. Mevrouw Groenendaal heeft eerder deelgenomen aan visitatiecommissies en heeft uit opleiding en werkervaring kennis van de accreditatiesystematiek. Zij is daarnaast voor deze visitatie aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1999 Employability voor onderwijsmanagers in het HBO, Mobiliteitsfonds HBO
1991 Cursus “Effectief managen van Professionals”, HOAG opleiding- en adviesgroep, Haarlem
1988 – 1990 Cursus Management voor Basiseenheden in het Hoger Beroepsonderwijs PBNA
1983 Eerstegraads lerarenopleiding (verkort programma) Rijks Universiteit Limburg
1977 – 1979 Hogere Opleiding richting onderwijs KHSV Nijmegen
1975 – 1977 Gebroken docentenopleiding, Kath. Hogeschool voor Verpleegkundige (KHSV) Nijmegen
1971 – 1975 Opleiding tot verpleegkundige A, Laurentiusziekenhuis Breda

Werkervaring:

2012 – heden senior medewerker Bureau bestuur Saxion Hogeschool
2004 – 2011 Waarnemend directeur Academie Mens en Arbeid Saxion Hogescholen locatie Deventer en Enschede
1999 – 2004 Directeur Academie Gezondheidszorg Saxion Hogescholen locatie Deventer
1996 – 1999 Waarnemend directeur / studierichtingsleider Academie Gezondheidszorg Hogeschool IJsselland
1989 – 1996 Waarnemend directeur/ studierichtingsleider HBOV Academie Gezondheidszorg Zwolle
1979 – 1989 Stafdocente verpleegkunde, HBOV Academie Gezondheidszorg Zwolle met afwisselende functies binnen het management: coördinator Propedeutische Fase, coördinator Stagebureau, coördinator Hoofdfase, voorzitter examencommissie, lid beleidstaf
1976 – 1977 Docente verpleegkunde Opleiding inservice A Franciscusziekenhuis, Roosendaal
1975 Docente verpleegkunde Opleiding inservice A Laurentiusziekenhuis, Breda

Overig:

2011 Lid visitatiecommissie Lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn
2008 – 2011 Lid Landelijk overleg Toegepaste Psychologie

- 2004 – 2005 Panellid NQA visitatie HBOV
- 2003 – 2004 Lid Evaluatiecommissie HBOV Duaal HBO-raad
- 1996 – 2004 Voorzitter Landelijk overleg Management HBO-Verpleegkunde HBO-raad

De heer L.R.J. Kerkhofs

De heer Kerkhofs is ingezet als studentlid. Hij volgt de duale hbo-bachelor opleiding tot Verpleegkundige bij Hogeschool Zuyd waar hij lid is van de opleidingscommissie. Regelmatig geeft hij voorlichting en presentaties op opendagen van Hogeschool Zuyd en eenmalig op een middelbare school. Voorheen heeft hij ook zitting genomen in het studentenoverleg propedeuse Verpleegkunde. De heer Kerkhofs is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is de heer Kerkhofs aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2009-2012 HBO-Verpleegkunde (VWO-traject)
- 2002-2008 VWO NG + economie Scholengemeenschap Groenewald

Werkervaring:

- 2009 – heden Lid Opleidingscommissie HBO-V
- 2009 – 2010 Lid Studentenoverleg propedeuse Verpleegkunde
- 2005 – 2009 werkstudent Recreatiepark Steinerbos / DA&A Driessen (Gemeente Stein)

De heer P. van Achteren BLL

De heer Van Achteren is ingezet als NQA-auditor. Hij heeft in 2006 de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening aan de Hogeschool van Utrecht afgerond. Daarna heeft hij onderwijskunde en politicologie gestudeerd. Sinds 2008 is de heer Van Achteren werkzaam als auditor bij NQA. Hij heeft ervaring met verschillende visitaties in uiteenlopende sectoren van het hbo. De heer Van Achteren heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

- 1995 – 1999 Mavo, RSG Stad en Esch, Meppel
- 1999 – 2001 Havo, profiel Economie en Maatschappij, RSG Stad en Esch, Meppel
- 2001 – 2002 Management, Economie en Recht, Christelijke Hogeschool Windesheim, Zwolle
- 2002 – 2006 Sociaal Juridische Dienstverlening, Hogeschool Utrecht, Utrecht
- 2006 – 2007 Onderwijskunde, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam
- 2006 – 2009 Politicologie, Politieke structuren en Processen, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam

Werkervaring:

- 2004 – 2005 Stagiair beleidsmedewerker/publieksvoorlichter Tweede Kamerfractie D66
- 2005 – 2007 Voorzitter opleidingscommissie SJD
- 2006 – 2007 Studentpanellid NQA, visitaties 3 SJD-opleidingen
- 2006 – 2007 Docentenauditor ISBW opleidingen
- 2008 – heden NQA, auditor

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Programma en deelnemers Visitatie Academie voor Verpleegkunde 8 en 9 mei 2012

- (de)briefingroom A.039: Gastvrouw: Mw. S. Biesbroek, Dhr. F.J. Bronda, Mw. H.G. Burgler en Mw. Drs. N.J. Dijkstra
- gespreksruimte visitatiepanel A042Wiebengazaal:

Panel HBO-verpleegkunde Netherlands Quality Agency B.V.

1. **Dhr. drs. R. Heijnen** Voorzitter/Onderwijsdeskundige
2. **Dhr. P. van Achteren** senior auditor/adviseur Secretaris NQA
3. **Mw. drs. Y. Heijnen-Kaales** MBA Werkvelddeskundige
4. **Mw. H.A.M. Groenendaal** Onderwijsdeskundige
5. **Dhr. L.R.J. Kerkhofs** Studentlid

8 mei

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers	Namen
12.00 – 13.00 uur	Lunch en kennismaking	Panel MT Projectleiding	
13.00 – 16.30 uur	Materiaalbestudering: - Studiemateriaal - Studentmateriaal - Alle door NQA geselecteerde scripties	Panel	
16.30 – 17.00 uur	Vrij spreekuur	Panel + docenten / studenten	

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers	Namen
17.00 – 17.45 uur	Blok Inhoud I: afstuderen AD	Docenten + externe begeleiders/beoordelaars (werkveldvertegenwoordigers) van de 2 door de opleiding geselecteerde afstudeerproducten AD	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mw. Drs. M.A. Oziël-Schut - (hogeschool)docent deeltijd/ AD 2. Mw. H. Koorn - Docent deeltijd/AD 3. Mw. Drs. A.C. Kort - Docent deeltijd/AD 4. Mw. H. Hiemstra – Praktijkverpleegkundige 5. Dhr. Drs. D.A. van den Bremer - Huisarts
17.45 – 18.30 uur	Blok Inhoud II: afstudeerfase AD	AD - Studenten afstudeerfase en alumni (afgestudeerd max. 2 jaar), zo mogelijk van de 2 door de opleiding geselecteerde afstudeerproducten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mw. R. Dijkstra - Alumnus Ad 2. Mw. S.M. van der Woude - Alumnus Ad 3. Mw. P. Kolling - Student Ad jaar 1 4. Mw. C.P.T. Damo - Student Ad jaar 2

9 mei

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers	Namen
08.30 – 09.15 uur	Blok Inhoud I: afstuderen Bachelor	Docenten + externe begeleiders/beoordelaars (werkveldvertegenwoordigers) van de 4 door de opleiding geselecteerde afstudeerproducten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dhr. Drs. J. Lensen – Docent deeltijd Ba 2. Dhr. Drs. E.J. Jansen - Docent/regisseur U2 3. Mw. Drs. F.G.J.M. Kaaijk-Jacobs - Docent afstudeerfae Ba 4. Mw. Drs. M.B. Nieweg - Hogeschooldocent 5. Mw. Drs. J.A. Teule - Docent 6. Dhr. J. Woudwijk - Docent 7. Mw. Dr. J. Zuidersma - Opdrachtgever Stagebureau Expertisecentrum 8. Mw. Drs. M. Groenhuis - Opdrachtgever Lectoraat transparante Zorg 9. Dhr. Dr. G.H. Schout - Lector/Opdrachtgever lectoraat OGGz 10. Dhr. J. Koopmans – Praktijkdocent UMCG/Wenckebach Instituut

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers	Namen
09.30 – 10.15 uur	Blok Inhoud II: afstudeerfase Bachelor	Studenten afstudeerfase en alumni (afgestudeerd max. 2 jaar), zo mogelijk van de vier door de opleiding geselecteerde afstudeerproducten	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mw. C. Martin - Student Bachelor afstudeerfase VT 2. Mw. E. van der Meulen - Student Bachelor afstudeerfase VT 3. Mw. L. de Leeuw - Alumnus bachelor DT 4. Mw. K. Kloeze - Alumnus bachelor dual 5. Mw. L. Otter – Student Bachelor afstudeerfase VT 6. Dhr. J.S. van der Horst – Student Bachelor afstudeerfase DT 7. Mw. I. van der Hoeven – Student Bachelor dual GGZ
10.30 – 11.15 uur	Blok Inhoud III: propedeuse en hoofdfase	Studenten propedeuse en hoofdfase	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mw. M. Westman – Student Bachelor VT jaar 1 2. Mw. M.A. de Jong – Student Bachelor VT jaar 2 3. Mw. I. Snijders – Student Bachelor dual-Oldenburg 4. Mw. C.J. Bakker - Student deeltijd Bachelor jaar 2 5. Mw. E. Mourik - Student deeltijd Bachelor jaar 1
11.30 – 12.15 uur	Gesprek met docenten	Vertegenwoordiging docententeam: spreiding naar studiejaar, vakgebieden, speciale taken (zoals begeleiding, lectoraat)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dhr. Drs. S.D. van der Meulen – Docent afstudeerfase Bachelor 2. Dhr. Drs. M.M. Kaaijk - Docent afstudeerfase Bachelor & internationalisering 3. Mw. N. Duyvendak - Docent basis Bachelor 4. Mw. Drs. J. Mollenhorst - Docent basis Bachelor & SLB 5. Mw. N.S. Oziël – Docent/regisseur deeltijd Bachelor. 6. Dhr. R.J.G. Smienk – Docent afstudeerfase Bachelor
12.15 – 13.15 uur	Lunchpauze + overleg / extra bestuderen materiaal	Panel	

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers	Namen
13.15 – 14.00 uur	1 ^e gesprek met opleidingsmanagement	Opleidingsmanagement inclusief voorzitter CVB	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mw. Drs. L.J.M. Hobert - Dean Academie voor Verpleegkunde 2. Mw. I. Biesbroek - Teamleider deeltijdteam 3. Mw. G.M. Buiter - Teamleider afstudeerteam 4. Mw. E.C.M. Feddema - Teamleider OBP-team 5. Mw. J.J. Bos - Teamleider basisteam 6. Dhr. Drs. H.J. Pijlman - Voorzitter CvB
14.15 – 15.00 uur	Blok Borging	Examencie, toetscie, opleidingscie, curriculumcie, et cetera	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dhr. S. Gerrits - Studentlid SMR 2. Mw. J.J. van Sluis - Docentlid Opleidingscommissie 3. Mw. Drs. M.A. Oziël-Schut - Docentlid Curriculumcommissie 4. Dhr. A. Kool - Docentlid Curriculumcommissie 5. Dhr. J. Alkema - Docent + voorzitter toetscommissie 6. Mw. Drs. L.E. de Vries - Toetscommissie 7. Mw. Drs. Y.E. Zelders-Steyn - Voorzitter examencommissie 8. Dhr. W.J.H. Klein Nijenhuis - Docentlid examencommissie
15.15 – 16.00 uur	Gesprek met diverse afgevaardigden uit het werkveld t.b.v. meta-analyse	Panel + 7 werkveldafgevaardigden (WAC, werkbegeleiders en praktijkopleiders)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dhr. J. Boonstra – Praktijkopleider Wenckebach Instituut 2. Dhr. F. Westerhof - Praktijkopleider GGZ Drenthe 3. Dhr. E. Neumeister -Praktijkopleider Evangelisches Krankenhaus Oldenburg 4. Mw. N. Hoogland - Werkbegeleider Buurtzorg Nederland 5. Mw. A. Wiersma - Werkbegeleider MCL 6. Mw. M. van den Heuvel - Lid WAC, Adviesbureau Wijtz 7. Dhr. J. Mulder - Voorzitter WAC, V&VN 8. Mw. Prof. Dr. P.F. Roodbol - Lector Verpleegkundige Innovatie en Positionering

16.00 – 17.00 uur	Beoordelingsoverleg Panel	Panel	
17.00 – 17.45 uur	2 ^e gesprek opleidingsmanagement, inclusief afronding	Opleidingsmanagement mogelijk aangevuld met enkele 'kerndocenten'	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mw. Drs. L.J.M. Hobert - Dean Academie voor Verpleegkunde 2. Mw. I. Biesbroek - Teamleider deeltijdteam 3. Mw. G.M. Buiten - Teamleider afstudeerteam 4. Mw. E.C.M. Feddema - Teamleider OBP-team 5. Mw. J.J. Bos - Teamleider basisteam 6. Dhr. F.J. Bronda – Projectleider 7. Dhr. J.D. van Wieren - Voorzitter curriculumcommissie 8. Mw. Drs. Y.E. Zelders-Steyn - Voorzitter examencommissie 9. Mw. Drs. B.C. Dusseldorp - Regisseur afstudeerfase bachelor 10. Dhr. Drs. E.J. Jansen - Regisseur praktijkleren bachelor 11. Mw. Drs. A.A. Helder - Regisseur AD

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Overzicht documenten	
1.	Geselecteerde afstudeerwerken Bachelor en AD
2.	Overzicht van alle afstudeerwerken uit de laatste 2 jaar.
3.	Credittabellen
4.	Samenwerkingsafspraken/contracten
5.	Voorbeelden van verslagen van relevante commissies (Opleidingscommissie, toetscommissie, examencommissie, MT-overleggen, teamoverleggen, WAC, SMR) incl. samenstelling commissies
6.	Jaarverslagen examencommissie/toetscommissie/opleidingscommissie/MT
7.	Overzicht van contacten met het werkveld
8.	School Strategisch Plan (SSP)
9.	Schooljaarplan (SJP) incl. begroting, meest actuele jaarplan en vorige jaarplan
10.	Teamjaarplannen
11.	Meerjarenplan en jaarplan onderzoek (lectoraten, kenniscentra)
12.	Kwaliteitszorgplan
13.	Overige relevante beleidsplannen (<i>ten aanzien van specifieke thema's binnen de opleiding/School, bijv. internationalisering, SLB, excellentie</i>)
14.	Projectplannen/-jaarverslagen
15.	Meerjarenpersoneelsplan (MPP)
16.	Overzicht gastdocenten met kwalificaties
17.	Scholingsplan / deskundigheidsbevorderingsplan / kennismatrix
18.	Onderwijsvisie
19.	Verankering van onderzoek(vaardigheden) in het onderwijs
20.	Domeinprofiel / beroepsprofiel / opleidingsprofiel
21.	Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen (met eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsing, voorgeschreven verplichte en aanbevolen literatuur, docent en ECTS). Onderwijs- en examenregeling (OER)
22.	Toetsbeleid en toetsplan
23.	SLB-beleid / SLB-plan / SLB-handleiding
24.	Handleidingen stage en afstuderen incl. beoordelingsformulieren/-criteria
25.	Voorbeelden van studieboeken, readers, handboeken
26.	Voorbeeld van een of twee opleidingsspecifieke onderwijsblokken (<i>via Blackboardtoegang</i>), honoursprogramma's, specialisaties en minoren
27.	Managementovereenkomst CvB - dean
28.	Managementrapportages incl. analyse door de opleiding
29.	Samenvatting en analyse van recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie (<i>indien beschikbaar</i>), zoals: <ul style="list-style-type: none"> • Blok-, stage- en afstudeerevaluatie • Studenttevredenheidsonderzoek (NSE) • HBO-monitor, aansluitingsonderzoek • Medewerkerstevredenheidsonderzoek • Keuzegids, Elsevier • Werkveldonderzoek / alumni-onderzoek
30.	Stand-van-zakennotitie n.a.v. vorige visitatie
31.	Rendementsoverzichten
32.	Overzicht ingezet personeel (met naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid).
33.	Door visitatiecommissie bepaalde set uit de overzichtslijst.
34.	Voorbeelden van tentamenopgaven met beoordelingsformulieren/-criteria
35.	Voorbeelden van stages, portfolio's, assessments incl. ingevulde beoordelingsformulieren/-criteria
36.	Publicaties en boeken van personeelsleden
37.	Voorbeelden stageverslagen/portfolio's uit leerjaar 2 en 3
38.	Voorbeeldmateriaal specialisaties
39.	Relevant foldermateriaal

Onderstaande documenten zijn ge-upload op de portal van NQA:

20-4-2012	Meta analyse Hanze Verpleegkunde	Hanzehs. Groningen
5-4-2012	Extra documenten tbv visitatie AvV Hanze (+ toelichting)	Hanzehs. Groningen
30-3-2012	Door de opleiding geselecteerde afstudeerwerken	Hanzehs. Groningen
28-3-2012	Overzicht Afstudeerscripties + uitleg	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	9. Module U3 (praktijkgericht oz) 24/01/11 (herziene versie	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	8. BA Praktijkleerperiode voltijd/duaal (afstudeerfase)	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	7. Startnotitie Toetsbeleid SAVK def 2011-2012	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	6. BA Contacten werkveld	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	5. BA Overzicht docenten BA	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	4. BA Onderwijs en Examenregeling VTDTDU	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	3. BA Boekenlijst 2011-2012	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	2. BA Studiegids Deeltijd	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	2. BA Studiegids Duaal GGZ	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	2. BA Studiegids Duaal AGZ	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	2 BA Studiegids Voltijd	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	1. BA Eindkwalificaties (Gekwalificeerd vd Toekomst)	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	I AD Module praktijkleerperiode AD	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	H AD Portfolio assesment 2011-2012	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	G AD Contacten werkveld	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	F AD Overzicht docenten AD (19 mrt. 2012)	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	E AD Onderwijs & Examenregeling AD (dt) 110909	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	D AD Boekenlijst 2011-2012	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	C AD Studiegids (dt) 2011/2012 (15 mrt 2012)	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	B Ad Eindkwalificaties Gekwalificeerd v/d Toekomst	Hanzehs. Groningen
26-3-2012	A Informatiedossier Ad Verpleegkunde (20-07-2011)	Hanzehs. Groningen

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

Bacheloropleiding tot verpleegkundige

323870	298602	324505	285872
297168	326683	318357	299114
302687	325665	339251	302712
340249	337317	318760	338260
337868	337939	342132	327605
341349	341032	339159	

Associate Degree Praktijkondersteuner in de Zorg

334117
322145
342862
326780

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Bladnummer 3

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de

Opleiding: Opleiding tot Verpleegkundige

Instelling: Hanzehogeschool Groningen

Visitatiedatum: 8 en 9 mei 2012

Ondergetekende: *drs. Ljm Hobet, mme*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *Dean*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Ljm Hobet', written over a horizontal line.

Datum:

16 april 2012